

man er jo fuldstændig villig til samtidig at døbe efter et andet Ritual, nemlig det gamle. Hele dette mærkværdige Forhold forekommer mig at minde noget om den rationalistiske Tid, den Gang man nede i Hertugdømmerne autoriserede Generalsuperintendent Adlers Ritual, hvor der var en Masse Former: havde man Lyst til at blive gift paa den ene Façon, kunde man blive det, og vilde man have det paa en anden Façon, kunde man ogsaa faa det. Men der har været almindelig Enighed om her i Landet fra kirkelig Side, at den Slags Ting vilde man bort fra. Det var den samme Tankegang, som Frederik den Store gav Udtryk, naar han erklærede: I mine Stater kan enhver blive salig paa sin Façon, vil de have Forsoning, kan de det, og vil de ikke have Forsoning, kan de ogsaa faa det. Saaledes udtrykte han det, og saaledes kan man sige, naar der er Tale om en Stat, hvori man vil have Tolerance; men man kan sandelig ikke sige det indenfor en Menighed, og navnlig forekommer det mig, at hvis en enkelt Menighed opretholder saadanne forskellige Ritualer, vil man ikke kunne sige, at her er Udtryk for en Trosoverbevisning, som man vil kæmpe for.

Dertil kommer, at en Autorisering af et saadant Ritual, saa længe denne Valgmenighed staaer, saaledes som en Valgmenighed jo gør, som et Led af Folkekirken, efter vor Lovgivning vil medføre, som ogsaa det blev forudsat af det ærede Medlem Hr. Povlsen, at dette Ritual kan bruges andre Steder. Det vil med andre Ord sige, at Kampen vil blive ført ud over hele Landet; thi der kan altid tænkes at være enkelte, som ønsker at bruge et saadant, og man kan efter vor Lovgivning benytte en Valgmenighedspræst overalt i vore Kirker, naar der er Folk, der har Bud efter ham.

Det forekommer mig altsaa, at hvis man vil følge, hvad det ærede Medlem Hr. Povlsen foreslaar, vil man ikke alene forvanske det Resultat, Kirkeministeriet i Øjeblikket er kommet til, men man vil bidrage til, at Situationen bliver ganske modsat den, det ærede Medlem Hr. Kammersgaard saa smukt gav Udtryk for: at man i Øjeblikket skal holde Fred i vor Kirke, den er rummelig, saaledes at Hovedparten af det danske Folk virkelig føler sig hjemme i den. Jeg kan ikke andet end understrege disse Udtalelser paa det stærkeste og give dem min fulde Tilslutning. Der er en saadan Frihed, at man paa kristelig Grund og paa virkelig sand evangelisk-luthersk Grund kan føle sig hjemme i denne Kirke. Og hvis der er Folk, der har Menin-

ger, som afviger fra Kirkens — Meninger, som faktisk deles af et meget ringe Antal —, er der jo ogsaa for saadanne anvist en Vej herhjemme med den Tolerance, vi har i vort Samfund; lad dem saa gaa ud i den Frimenighed, hvor de i Virkeligheden hører hjemme.

Det forekommer mig ogsaa, at Kirkeministeriet har sagt dette meget klart, idet Ministeriet har betonet, at hvis man vil blive ved med at bruge dette Ritual — om hvilket Ministeren ikke bruger Udtrykket, at det er ulovligt, men siger, at det er uberettiget, men det er vel reelt det samme —, saa vil man betragte dette, om jeg saa maa sige, som en Udmeldelse; man vil betragte det som Udtryk for, at det ønskes, at Anerkendelsen fratages Valgmenighedspræsten i Ryslinge. Da der i Udtalelser i vore Blade er fremkommet Bemærkninger, som tyder paa, at man betragter Ministeriets Optræden som en Slags Samvittighedsforfølgelse, vil jeg udtale, at noget saadant kan der ikke være Tale om her. Spørgsmaalet kan ikke betyde saa umaadelig meget for Medlemmernes Samvittighed derovre, naar de faktisk vil staa i en Menighed, der bruger to Ritualer.

Der er tillige kommet Udtalelser frem i Bladene, som synes at ville gøre den højtærede Kirkeminister, der har truffet den Afgørelse, som den gennem Ritzaus Bureau offentliggjorte Erklæring gaar ud paa, til — ja, hvad skal man sige? — til en Vante, som er i Hænderne paa en brutal Departementschef; det skal være denne brutale Departementschef, der kører rundt med Ministeren, skønt han har det virkelige Ansvar.

Dette er bl. a. kommet frem i et radikalt Blad, „Roskilde Tidende“, paa en saadan Maade, at jeg med den højtærede Formands Tilladelse kunde ønske at læse nogle Stykker op, for at man her i Tinget kan se, hvordan man kan behandle et saadant Spørgsmaal og lave Politik paa det, agitere med det, idet man samtidig erklærer, at det er andre, der vil lave Politik paa det. Det minder saa tydeligt om det ærede Medlem Hr. Povlsens Stilling; det ærede Medlem ender altid med at tale om Muligheden for at skaffe Frihed i Kirken, Ritualfrihed. Jeg ved, at det ærede Medlem Hr. Povlsen forleden Dag paa et Møde, hvor han ogsaa talte om de Spørgsmaal, begyndte med at lade synges: „Frihed er det bedste Ord“; det er jo overhovedet et Ord, som det ærede Medlem Hr. Povlsen ved enhver Lejlighed tager i sin Mund. Jeg kan godt forstaa, hvor værdifuldt det maa være for det ærede